

EPERJESI LAPOK

Sárosmegye s városainak társadalmi s gazdasági érdekeit képviselő hetilap.

Az eperjesi „Széchenyi-kör“ és a „sárosmegyei gazdasági egyesület“ közlönye.

Szerkesztői iroda és kiadó-hivatal:

főutca, 328-ik szám alatt,

az Eperjesi Bankegylet könyvnyomda-helyiségeiben.

Ide intézendő minden a lap szellemi részét illető közlemény, valamint előfizetés, hirdetés és a kiadás körüli panaszok.

Megjelen: minden szombaton.

Előfizetési ár: vidékre postán vagy helyben házhoz küldve:

Egy évre : : : : : 4 frt.
Félévre : : : : : 2 „
Negyedévre : : : : : 1 „

Hirdetéseket elfogad: Haasenstein és Vogler Budapesten és Bécsben, G. L. Daube m. Frankfurtban.

HIRDETÉSI DÍJ:

háromhasábos petit sor egyszeri hirdetése 5 kr., többszörös hirdetés jutányosabb.

— Bélyegdíj: minden hirdetésért külön 30 kr. —
Nyitlér minden sor 10 kr.

Kéziratok és levelek vissza nem adatnak. — Bérmentetlen levelek csak ismerős kezektől fogadtnak el.

A párbajról.

Közel 2000 éve már annak, hogy a megváltó új vallást hirdetett, mely vallásnak koronáját a fenséges szó képezi: „Szeretet.“ É szó nélkül az emberiség értéktelen, durva kódarab, — e szó által gyémánttá válhatott s tündöklő fényével beragyoghatta volna a földet. De nem úgy történt! Az emberiség egy része elfogadta az új vallást s felvette a „keresztyén“ nevet, de keble templomának oltárára nem véste be kitörülhetetlen betűkkel e szavakat: „Szeretet!“ „Testvériség!“ — Pedig ezek nélkül a keresztyén nevezet üres, hazug fogalom, — fényes álarcz, melyet ha letépünk, a legdurvább, a legsötétebb ábrázat kerül ki alóla. Tárjuk fel ama vérbetűkkel írott könyvet, mit történelemnek nevezünk, s mit találunk benne? Örökös harczot, örökös testvérgyilkolást, fenevadak módjára pusztítják egymást a nemzetek. Vérről és vérről olvasunk folytonosan — napjainkig, pedig e vért már nem az ókori „barbár“ népek ontják, hanem az ujkori „művelt“ keresztyének, kiknek vallásuk azt parancsolja: „Szeressétek egymást!“

A háboru a nemzetek párbaja s általános el van ismerve róla, hogy jogtalan, mert nem az győz, a kinek igaza van, hanem többnyire az, a ki erősebb; egyedül az önvédelmi háboru jogosult, de két harczoló fél közül egyik mindig támadó, így egy háborut se lehet tökéletesen jogosultnak mondani, tehát a háboru barbár, jogtalan eszköz, de egy nemzet sem kerülhette idáig el, mivel nem volt oly bíróság, mely két nemzet viszálya felett ítélte volna, daczára annak, hogy rég

megszületett már a béke-kongressus eszméje, mely hivatva lett volna a háborukat megszüntetni, de eddig még nem volt semmi eredménye.

A mily jogtalan és barbár eszköz a nemzetek közti háboru: ép oly jogtalan, sőt még jogtalanabb és barbárabb az egyesek közti háboru — a párbaj, — mert itt van bíróság, mely a felmerült viszályt elintézte, illetőleg kiegyenlítse a sértőt megbüntesse. A társadalom nagy része elítéli, a törvény pedig határozottan tiltja a párbajt, számosan irtak már ellene: mégsem sikerült a babonás közép-kornak ezen átkos hagyományát megszüntetni; s én azt hiszem, hogy mindaddig nem is lehet a párbajt egészen megszüntetni, míg kegyetlen apja, a háboru, divatos lesz. Bizton remélhető, hogy a háboru megszűntével a párbajok mindinkább gyérülni fognak, s végre egészen megszűnnek s fog lenni olyan nemzetek, mely megvetéssel gondoland azon időkre, midőn nemcsak egész nemzetek, de egyes emberek is egymás életére törtek.

A háboru megszűnését azonban a jelen nemzedék tagjai közül aligha fogja egyetlenegy is megérni, így mi még csak álmodhatunk azon időről, midőn se háboru, se párbajok nem lesznek többé, s az általános béke olajfája terjeszt mindenütt kellemes illatot, s a szivekből a gyűlölet átkos daemónát kiűzi a szeretett anygala! De ha nem is szüntethetjük meg egyszerre a párbajozást: igyekeznünk kell és lehet is azok számát gyérítenünk.

A párbaj, mint el van ismerve, s a mint már megemlítém is, jogtalan, barbár és czélszerűtlen intézmény; jogtalan azért, mert

a valódi „művelt“ ember előtt mindenféle testi sérelem és elégtétel-szerzés barbár eljárás; czélszerűtlen azért, mivel itt is többnyire nem az győz, a kinek igaza van, hanem a ki ügyesebb, vagy a kinek a vak szerencse kedvez. A párbajozó gyakran ellenmondásba is jó magával, mert tegyük fel azon esetet: valaki becsületében sértve érzi magát s becsületének helyreállítása végett a sértőt párbajra hívja ki, s ez által megsebesítettik, — miután először szóval, másodsor pedig testileg megsértetett — kérdelem tőle, hogy fejtse meg azt nekem: hogy mimódon van akként az ő megsértett becsülete helyreállítva?! Az általán, hogy a szenvedett sértés mellé még sebet is kapott? Vagy tegyük fel azon esetet, hogy ő sebesítette meg ellenfelét, kérdem, ez által helyre van az ő becsülete állítva? Az ilyen okoskodás elfogadása könnyen tévutra vezethet bennünket, mert ha egy kardvágás által a becsületet helyre lehet állítani, akkor azt meg is lehet szerezni s így a jó vivót, ha külömben jellemtelen gazember is, kénytelenek lennénk „becsületes“ embernek elismerni, mert hiszen ellenfelét megsebesítette! Nagyon furcsa fogalomná válnék ekként a becsület! Hisz e szerint a tolvaj is kihívhatja bíróját párbajra, s ha ezt megsebesíti, a tolvajt kénytelenek vagyunk becsületes embernek nyilvánítani s felmenteni.

A becsület mindenesetre a legdrágább kincs, de a kik vele uton-utfélen kérkednek, azoknak ritkán van becsületök! Az ilyen emberek nem gondolják meg azt, hogy a becsületet először szerezni kell, mert csak azon embernek van becsülete, a kit mások megbecsülnék, — a becsületet ingyen nem adják,

TÁRCZA.

D'Arc Johanna.

(Monolog Schiller „Az orleansi szüz“ című tragoe-diájának IV. felvonásából.)

Elmult a harcz, a fegyverek pihennek,
A véres küzdelemre táncz, dalok —
Mindenfelé vig hangja a zenének —
A templomokban pompa, fény ragyog;
Mindenhol tünde diadalmi ívek,
Virággal koszorúzott oszlopok.
Rheims tágas térein tengernyi népek,
Kik messze földről fátadón jövének.

Csak egy örömszivaj zug szerteszélyel,
Az agyban egy, csupán egy gondolat;
Tegnap még rút gyűlölség dúla hévvel,
Ma vígság űzi szét a gondokat;
Kinek szívében ősi francia érv,
Ma keble annak büszkében dagad.
Im feltűnt újra napja szép hazáknak,
Örömmel hódol Frankhon a királynak.

De engem, mint e mánor alkotóját,
Ez általános üdv nem ragad el;
Ah, érzem, kebelem mint változott át!
A vígadók zajából messze el
A brittek zúgó táborába vonz át,
Szemem sugára hozzájuk lövel.
És el kell hagynom az öröm e fészket.
És eltitkolni lelkem szörnű vétkét.

Szüz tiszta keblem hordja-e
Redőiben egy férfi képét?
E szív, mit égfény tölte be,
Fogadja bé a föld szerelmét?
Ki megmentém országomat,
Kit harczossá az ég avat:

Én ellenségemért hevüljek?
Mint valljam én, oh, nyiltan ezt meg?
Hogy im a szégyen meg nem öl!

(Melodikus zene.)

Jaj nekem! Jaj! Oh mi hangok!
Csábosan sujt mindenik!
Mintha hallanám szavát és
Látnám égő szemeit.

Bár csaták viharja dulna,
S lánzsa csengve hangzanék!
A vad küzdés közepett
Föltalálnám kedvemet!

Oh ti hangok! Oh ti csábszók!
Mint fojtják el hő szívem!
Vágygyá lesznek mind erőim
S bús könnyökké olvadoznak.

(Szünet után élénkebben.)

Megöltem volna? De tehettem-e,
Midőn szemébe néztem? — Ót megölni!
Előbb döfök vala tört önszivembe!
S bűnös vagyok, hogy emberin tevék?
Bűn a könnyör? — Könnyör! — Hát hallgaték
Könnyör s emberség szózatára? — Hisz
Aczélom hány kebelből onta vért:
Miért némult el, a midőn azon hős,
A gyöngye ifju, élteért esenge?
Ravasz kebel, hazudsz az ég előtt:
A részvét bűvös hangja nem vezérle! —
Mért kelle látnom hős tekintetét,
Nemes arcának szép vonásait!
Szemed hozott reám örök veszélyt! — Én
Boldogtalan! — Vak eszköz kell az égnek,
Művem vakon végezni kell vala!
Az isten elhagyott, hogy láttam őt,
A poklok törbe dobtak engemet!

(Ujra zene; csöndes bánatba merül.)

Vajh juhászbotom e karddal
Ne cseréltem volna fel!
Szent tölgy, vajha ágaidból
Csáb felém soh'sem lövel!
Vajha, égi szűz, előttem
Soh'se tüntél volna fel —
Nem vagyok szent koronádra
Érdemes, vedd tőlem el.

Megnyilék az ég előttem,
Láttam tünde arczait.
S oh nekem remény nem égben,
Ámde itt alant virít
Mért tüzel előmbe, szent szűz,
Ilyen rémletes utat!
Melybe érzést alkotál: szűm
Jéggel fődve mint marad!

Hogy hatalmadat megértsük,
Küld le hozzánk azokat,
Kik körötted mentve büntől
Órzik drága trónodat;
Kiknek léte tart örökké,
Kik mind halhatatlanok;
Kiknek köny nem csordul arczán,
Kikben a szív nem dobog.
Mért tekintél gyöngye lényre,
Egy juhászno lágy szívére.

Mit törődjem én a harczczal,
A királyok vészivel?
Hagyta volna hegytetőkön
Nyájaim közt békével!
Ám szavad világba, büszke
Palotákba ragada!
Hogy bűn súlya ére engem,
Annak nem szívem oka.

Lévay István.

azt becsületes munkával kell megszerezniük, — s ha már egyszer megszereztük, akkor mindaddig birtokunkban marad, míg önmagunk el nem veszítjük, a becsületet egy sértő szó által nem lehet senkitől elvenni; mégis a párbajok legnagyobb részét, a mint a párbajozók világáig kürtölik, a becsület helyreállításáért vívják. Nagyon téved, a ki hisz nekik, mert többnyire csak álbecsület vagyis a becsület árnyéka forog szóban; ennek bebizonyítására nem hozok fel egyebet, mint azt, hogy a czimeres lumpok, kiknek sohasem volt becsületök, s azt a párbajvívás által sem szerezték maguknak, is párbajt vívni irásközből összekocczának miatt!

A párbaj igen sokszor a leghaszontalabb okból ered, mert vannak olyan emberek, kiknek ha tyukszemére lépünk, vagy véletlenül megszerítjük őket, máris párbajjal fenyegetőznek; az ilyen haszontalan henczegők és párbajt vadászók számára nem ismerik alkalmasabb helyet a — — Lipótmezőnél. A párbajozás fenntartásában nagy része van az üres dicsvágnak is, mely a kongó fejű embert arra ingerli, hogy ha más által nem tud, hát legalább egy párbaj által szerezzon magának hírt, s a párbaj lefolyása után, ha abban egy karczolatot kapott vagy adott, azt hiszi, hogy több babért gyűjtött Hannibálnál vagy Napoleonnál, pedig az okos ember, kinek nemes ambíciója van, szánakozva tekint az ilyen „karcz-vitéz“-re, s nem irigylő tőle a kurta dicsőséget, melyet a pletyka felkap szárnyára, s pár nap múlva ismét leejt.

A párbaj ritkán végződik halállal, eredménye többnyire egy kis karczolás, vagy a mi oly gyakran megtörténik: üres pisztolyokkal puffogatnak egymásra, vagy töltött pisztolyal lőnek a levegőbe a párbajozó felek, azután kezét nyujtanak egymásnak s nagyot isznak a kibékülés örömeire, ilyenkor a párbaj nem egyéb, mint gyerekes katonásdi játék, vagy nevetség; de megtörténik az is olykor, hogy egyik vagy másik fél súlyosan megsebesülve vagy halálosan találva marad a küzdőterem, ilyen esetben a párbaj megrendítő, gyászos tragoedia, mely felett azonban nem szabad tapsolnunk, hanem szívünk mélyében megbotránkozva kell kikelnünk a párbaj intézménye ellen, s fogadást kell tennünk, hogy annak megszüntetésére mindent elkövetünk, mert az ártatlanul vagy ok nélkül kiömlő ifju vért egyetlenegy „becsületes“ ember sem nézheti közönynyel. Igen, előttem abban nyilatkozik a „becsület“, e fenséges szó, melyet annyiszor használnak hazug czégerül — ha nyíltan kikelnünk minden igazságtalanság ellen s embertársainkat minden veszélytől igyekeznünk megvédeni.

A hörgő áldozat ártatlanul kiömlő vére bosszúért kiált fel! Hiába jó azonban a bosszuló Igazság, szava a haldoklót nem hívja új életre s az ádáz kinok közt vergődő sebesült véghörgése egy átok a társadalomra, mely őt ily gyászos halállal engedte elveszni. A győztes ellenfélre ráborulhat a börtön éjszakája, de a mi arcainkat is elhomályosítja a szégyenpir a miatt: hogy miért nem léptünk fel korábban a párbajok megszüntetése végett?! Nem elég a párbajozókat megbüntetni, hanem oda kell hatni, hogy a bárbajok megszünjenek.

(Vége köv.)

Eperjesi Széchenyi-Kör.

Jelentés

az „Eperjesi Széchenyi-kör“ által hirdett drámai pályázatra beérkezett művekből.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ által 1880. évi április hó 10-én hirdett Szentandrassy Lajos-féle 1000 frankos drámai pályázatra a kitűzött határidőig, azaz f. é. január hó elsejéig következő pályaművek érkeztek be:

1. A férjkeresők, színmű 4 felvonásban. 2. A névtelen, dráma 5 felv. 3. A mű szerző kívánata folytán csak a jellege ezen kezdőszavával: „Träume“ jeleztetik. 4. Ismeretlen szomszédosság, vigjáték 3 felv. 5. Cselre csel, vigjáték 3 felv. 6. A kötelezővény, színmű 3 felv. 7. A becsületes magyar zsidó, színmű 3 felv. 8. Az ikrek, színmű 4 felv. 9. Privátpech, vigjáték 3 felv. 10. Egy alispán fia, vigjáték 3 szakaszban. 11. A szerencse vadászok, színmű 5 felv. 12. Tudósok Libaréten, színmű 3 felv. 13. A vármegyénél, színmű 3 felv. 14. Az örökbefogadott, színmű

4 felv. 15. Az Ispion, énekes népszínmű 4 felv. 16. Tulzás, színmű 4 felv. 17. A bányatiszt, dráma 3 felv. 18. Az apáca, színmű 4 felv. 19. A boldogító, vigjáték 4 felv. 20. Az örökség, színmű 4 felv. 21. 51 centimeter, vigjáték 3 felv. 22. Pap és színész, énekes vigjáték 3 felv. 23. Kikinek a magáé! vigjáték 3 felv. 24. Fényes Margit, színmű 4 felv. 25. Sarah, színmű 4 felv.

Ezen pályaművek a megbirálásra felkért s Greguss Ágost, Csiky Gergely és E. Kovács Gyula urakból álló bizottságnak máris átküldettek s a birálat annak idejében közzé fog tétetni.

Jelentem végül, hogy „Emilia“ czim alatt f. é. január hó 3-án postára feladva egy színmű érkezett be, mely azonban, mint elkésett, a pályázati föltételek értelmében elfogadható többé nem volt; szerző rendelkezék vele.

Eperjesen 1881. évi január hó 20-án.

Kyss Géza,
az „Eperjesi Széchenyi-kör“ titkára.

Panaszok merülvén föl, hogy a közönség a Széchenyi-kör házi előadásainak megtartásáról kéllőleg nem szokott értesülni, az igazgató-választmány elhatározta, miszerint ezentul minden házi előadás a „fekete sas“ erkélyére kifüggesztett nemzeti zászló által fog jeleztetni; mire a t. közönséget ezennel figyelmeztetjük.

A magyar irodalmi szakválasztmány f. hó 8-ikán tartotta ujon választott elnöke, a Széchenyi-kör lelke, a fíradhatlan dr. Berzeviczy Albert elnökle mellett alakuló ülését, melyben Lasztókay László legközelebbi felolvasása (Lóczy és Széchenyi ázsiai utja) kitűzetett, a prolog-bíráló bizottság elnökeül Berzeviczy Albert szakvál. elnök, tagjaiul Kyss Géza és Lasztókay László választottak meg. Az igazg. választmányba e szakválasztmány részéről a f. évre Irányi István eddigi h. elnök választott meg, kinek eddigi fáradozásaiért a szakválasztmány egyszersmind köszönetet mondott.

A második ülés f. hó 17-én tartott, mely alkalommal néhány jelentékelőbb folyó ügy képezte a tanácskozás tárgyát.

A Széchenyi-kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya által, a szépirod. szakválasztmány közreműködésével folyó hó 20-án rendezett házi-estély nagyon szépen sikerült, melynek birálatát azonban térszűke miatt csakis a következő számban fogjuk egész terjedelmében közölni.

Jogászbál.

(1881. jan. 15-én.)

Hegedülnek, szépen muzsikálnak,
„Jó kedve van az egész világnak“...

Már t. i. ennek a mi világunknak, melyet Eperjesnek és vidékének nevezünk. De hogy is ne? Mikor az ember fényes, csillogó termet ezernyi világtól megvilágított — táncz helyiséget s abban sok-sok örömtől sugárzó fiatal arcot lát, hogy is ne kerekednék jó kedve. Szól a zene — a szem körül jár, nézi, hogyan telik — lassan bár, de mindinkább és inkább a terem, hallgat a fül, elővéleményeket észlel. — Kevesen lesznek! — De hogy! Én azt mondom sokan lesznek!... Már fél tíz és még mindig... De jön egy rendező! — Nos hogy állunk? A rendező titkolja bár, de végre is kirukkol vele, — még nem fényesen. Ha ennyien maradunk deficit lesz. — A deficit, ez a mi magyar társadalmunk réme — hosszúvá teszi az eddig kerek arcokat, megnyulnak azok a gondtól. — Egy atya mellettünk rögtön előveszi az öreg Maróthyt, a híres számító mestert, vagy talán még a „tabulam Cebethi“ a latin egyszeregyet, és — számít. Terrigettét!... Hát még néhány forinttal meg kell pótolni a mai költséget! — Nem tesz semmit! rá jön a szabó kontójára! Így az apa, de a fiatalságot nem a pénz, nem a garas aggasztja, az úgy is az „öregem“ dolga, — de a név — a bál jó hire, neve (ha kevesen leszünk?!) a mint mondják a becsület... S annak a pár ok nélkül aggódónak a nóta is mintha szomorúabban szólna, a „hogy volt“ is halavány, az ezer gyertya is csak pislogni látszik. — De csend, a méltóságos urék jönnek!... És özönöl velök s utánok fényes kísérettel a díszes s előkelő közönség, — és az arcok mind kigyuladni, mosolygóvá lenni kezdenek, — a szem vidámabb tekintet mutat, — a táncz elevenebb, a cigány lelkesebben húzza, a „hogy volt“ erősebb. És egyszer csak rohan diadalmas arczczal a rendező a „kaszszá“-tól be a terembe és — súgva mondaná aggódó barátainak, csakhogy nagyon hangosan beszél: — „Fiuk! meg van mentve a becsület, — nem buktunk meg“ — ... és mint egykor Nándorfehérvárnál a tűz a törökök kaftánjain, villámszáron, gyors repüléssel bejárja ezen örömhír a terem és minden mellékhelyisége zegézugát — és a kételkedő az előkelő nagy társaság jelenlétében látja a bizonyítékot és a fiatalság a közönségnek ezen megtisztelő tettén, hogy ilyen fényessé tette a tánczmulatságot — annyira felkelkesül, annyira felmelegszik, hogy az „ujrá“-zásnak nincs hossza-vége, s ha a cigány nem volna fáradt, az előbbi est „zeneestélyétől“, melyet csak úgy improvizált — gyönyörködtetve a „Grand-Hotel-Berger“ vendégeit az ungvári nó-

tákban, bizonyára egy tánczcszá lenne az egész mulatság — a szünóraig. — Csak a szünóraig? — Igen, mert a szünóra után a füzértáncz következik. Arra pedig tömérdek „rend“, „jelvény“ stb. van megrendelve, s ha az ki nem osztatnék, ki fogdosná a „koczkát“ s nézné hányat mutat? ki pattogatna? ki ragyogtatna? ki csillogtatna? ki villogtatna?.....

Lelkesen foly a táncz...

De nézzünk csak körül. — Talán jó lesz itt is a legelején kezdeni.

A karzat népes. Népes volt már esti hét órákor. Sok szép nézi onnan sóhajta azt az eseményt, melynek maga is örömmel lenne tényező-jévé, de a papa így akarta. Sok kíváncsi szem szegül az ajtónak. Egyszer csak megnyílik az ajtó, — a karzaton nagy nyüzsgés-mozgás. Ah! — A bámulat, a gyönyör sóhaja lebben el az ajkáról. — Ki jött be? „A bálanya“. Ragyogó jelenség. Szép orczájának, — kedves alakjának a töltete és a díszes környezet — oly szemlekető jelleget ad. — A mint „Ehrenplatz“-ját elfoglalja, — a tündérbirodalom kisebb csillagai jönnek lenge ifjak karján — bókolvá — hódolni. — Majd köré csoportosulnak a rövidke szünetet használva mind, a bál szépei. — S ó a bájos körben, gyönyörű virág-bokrétát tartva kezében, örömmel szemléli környezetét. — A kitünő kegyért, melynél fogva a bálanyai tisztet volt szives elfogadni, hálájukat másképen nem mutathatván, a meleg köszönet mellett, e bokrétát hozták neki jogászaik. A bokrétá pártját kedves leánya nyéré. — De szebb e J. B. (jogászbál) jelzetű bokrétánál volt az élő virágok bokrétája. A bál szépeinek köre, — kik közül megemlítjük magán a bálanyát Bujanovits Sándorné ó nagyságán és Mariska leányán kívül, Péchy Ödönnét, Pulszky Gézanét, Semsey E.-nét, Bujanovits Frigyesnét, Péchy Ambrusnét, Keczer Imrénét, Szinyei Pálnét, Szinyei Józsefnét, Sélley Sándornét és stbit, a tánczoló 60 pár szépei közül pedig: Berthoty Vilmát, Bornemisza Szerafint, a Bujanovits nővéreket, Dessewffy Etelkát, Fejérváry Margitot, Hönsch Margitot, a Kuzmik nővéreket, Krajzell Arankát, Kéler Gizellát, Kohányi Hedviget, Kosch Lujzát, Makoviczky Gizellát, Matyasovszky Gizellát, a Nehrer nővéreket, Nuber Idát, Péchy Ilonkát, Puchalko Cornéliát, Papp Erzsit, Pramer Margitot, Rainer Irént, Semsey Annát, Stamm Ilonkát, Schmidt Ilkát, Schulek Theát, Szentistványi Etelkát, Péchy Ágnes, Péchy Annát, Ujházi Zsófit, b. Uszlár Fridát, Usz Otiliát és a többit, — a kik még ott ragyogtak, tündérszéppé varázsolva a — gyönyörűen díszített nagytermet.

Ki csodálkoznék ezek elmondása után azon, hogy a mulatságnak csak reggeli 8 órákor lett vége, és hogy még hat órákor is 45 pár lejtette a tánczokat? Hiszen az ilyen körből, sem a csodáltak, sem pedig a csodálkozva-gyönyörködők nem szeretnek mozdulni. — És midőn:

„Zene zendül s hullámszik a

Tánczok szilaj árja,

Lányka lendül, ifju karján

Olvadozva járja.“ —

És a mama?....

„Ragyo a jó mama arca,

A mint néz a lányra“....

És az ifju?.... Úgy bál után?....

„Jogász-gyerek könyve mellett

Harapja a tollát,

A fekete betük közt is

Szóke arcokat lát!“....

De ne idézessünk sokat, mert még azt hinné valaki, hogy már nincs mit írunk a bálról, pedig — dehogya! — Sok lap megtelnék még vele, akár erre — akár arra tekintenénk is, de hát mi báli tudósítóhoz illően csak röviden érinteni akartuk a legfőbbeket — s így megemlítjük a rendezés ügyességét (a füzértánczot Meczer Zoltán ur rendezte) és a joghallgató urak azon nemes igyekezetét, melynélfogva mindent elkövetek, hogy a bált kellemessé, valóban fényessé és a közönségre nézve kedves emlékeztetivé tegyék.

A f. évi január hó 15-én rendezett jogászbál alkalmával erre s ez alkalommal a segélyegylet tőkájének gyarapítására felülfizetésképen a következő összegek folytak be: Bujanovits Sándorné ó nagyságától 100 frt, dr. Schuster Konstantin püspök ur ó méltóságától 15 frt, dr. Winter Géza urtól (Bécsből) 5 frt, Vandrak András urtól 3 frt, dr. Tóth Miklós püspök ur ó méltóságától 50 frt, Jelenik-Almássy István urtól 5 frt, dr. Berzeviczy Albert urtól 3 frt, Raisz Ede urtól 1 frt, gróf Kreith József kanonok urtól 3 frt, Fuhrmann Andor urtól 1 frt, Péchy Luczián urtól 10 frt, báró Uszlár Otto urtól 4 frt, Zavatzky Szilárd urtól 1 frt, dr. Mosánszky Győző urtól 1 frt, dr. Sélley Sándor urtól 2 frt, Erdélyi Ferencz urtól 2 frt, dr. Sebestyén Jenő urtól 3 frt, Mattyasovszky Tamás főispán ur ó méltóságától 15 frt, Szent-Andrássy Lajos urtól 5 frt, dr. Glück Lipót urtól 3 frt, Fest Lajos urtól 2 frt, Péchy Zsigmond urtól 23 frt, dr. Elsner Simon urtól 1 frt, Bujanovits Frigyes urtól 3 frt, Keczer Miklós urtól 3 frt, Ágoston Károly urtól 1 frt, 4 ismeretlenlől 18 frt, összesen 283 frt. Bevétezt még

Folytatás a mellékleten.

azt becsületes munkával kell megszereznünk, — s ha már egyszer megszereztük, akkor mindaddig birtokunkban marad, míg önmagunk el nem veszítjük, a becsületet egy sértő szó által nem lehet senkitől elvenni; mégis a párbajok legnagyobb részét, a mint a párbajozók világgá kürtölik, a becsület helyreállításáért vívják. Nagyon téved, a ki hisz nekik, mert többnyire csak álbecsület vagyis becsület árnyéka forog szóban; ennek bebizonyítására nem hozok fel egyebet, mint azt, hogy a czimeres lumpok, kiknek sohasem volt becsületök, s azt a párbajvívás által sem szerettek maguknak, is párbajt vívni irásközbeni összekocczás miatt!

A párbaj igen sokszor a leghaszontalanabb okból ered, mert vannak olyan emberek, kiknek ha tyukszemére lépünk, vagy véletlenül megasztítjuk őket, máris párbajjal fenyegetőznek; az ilyen haszontalan henczegők és párbajt vadászók számára nem ismerek alkalmasabb helyet a — — Lipótmezőnél. A párbajozás fenntartásában nagy része van az üres dicsvágnak is, mely a kongó fejű embert arra ingerli, hogy ha más által nem tud, hát legalább egy párbaj által szerezzon magának hirt, s a párbaj lefolyása után, ha abban egy karczolatot kapott vagy adott, azt hiszi, hogy több babért gyűjtött Hannibálnál vagy Napoleonnál, pedig az okos ember, kinek nemes ambíciója van, szánakozva tekint az ilyen „karcz-vitéz“-re, s nem irigylő tőle a kurta dicsőséget, melyet a pletyka felkap szárnyára, s pár nap múlva ismét leejt.

A párbaj ritkán végződik halállal, eredménye többnyire egy kis karczolás, vagy a mi oly gyakran megtörténik: üres pisztolyokkal puffogatnak egymásra, vagy töltött pisztolyal lönek a levegőbe a párbajozó felek, azután kezet nyújtanak egymásnak s nagyot isznak a kibékülés örömeire, ilyenkor a párbaj nem egyéb, mint gyerekes katonásdi játék, vagy nevetség; de megtörténik az is olykor, hogy egyik vagy másik fél súlyosan megsebesülve vagy halálosan találva marad a küzdőtéren, ilyen esetben a párbaj megrendítő, gyászos tragoedia, mely felett azonban nem szabad tapsolnunk, hanem szívünk mélyében megbotránkozva kell kikelnünk a párbaj intézménye ellen, s fogadást kell tennünk, hogy annak megszüntetésére mindent elkövetünk, mert az ártatlanul vagy ok nélkül kiömlő ifju vért egyetlenegy „becsületes“ ember sem nézheti közönynyel. Igen, előttem abban nyilatkozik a „becsület“, e fenséges szó, melyet annyiszor használnak hazug czégerül — ha nyíltan kikelünk minden igazságtalanság ellen s embertársainkat minden veszélytől igyekezünk megvédeni.

A hörgő áldozat ártatlanul kiömlő vére bosszuért kiált fel! Hiába jó azonban a bosszuló igazság, szava a haldoklót nem hívja új életre s az ádáz kinok közt vergődő sebesült véghörgése egy átok a társadalomra, mely őt ily gyászos halállal engedte elveszni. A győztes ellenfélre ráborulhat a börtön éjszakája, de a mi arczaikat is elhomályosítja a szégyenpir a miatt: hogy miért nem léptünk fel korábban a párbajok megszüntetése végett? Nem elég a párbajozókat megbüntetni, hanem oda kell hatni, hogy a bárbajok megszűnjenek.

(Vége köv.)

Eperjesi Széchenyi-Kör.

Jelentés

az „Eperjesi Széchenyi-kör“ által hirdetett drámai pályázatra beérkezett művekből.

Az „Eperjesi Széchenyi-kör“ által 1880. évi április 10-én hirdetett Szentandrassy Lajos-féle 1000 frankos drámai pályázatra a kitűzött határidőig, azaz f. é. január hó elsejéig következő pályaművek érkeztek be:

1. A férjkeresők, színmű 4 felvonásban. 2. A névtelen, dráma 5 felv. 3. A mű szerző kívánata folytán csak a jellege ezen kezdőszavával: „Träume“ jelezte. 4. Ismeretlen szomszédosság, vigjáték 3 felv. 5. Cselre cselet, vigjáték 3 felv. 6. A kötelezés, színmű 3 felv. 7. A becsületes magyar zsidó, színmű 3 felv. 8. Az ikrek, színmű 4 felv. 9. Privátpech, vigjáték 3 felv. 10. Egy alispán fia, vigjáték 3 szakaszban. 11. A szerencse vadászok, színmű 5 felv. 12. Tudósok Libaréten, színmű 3 felv. 13. A vármegyénél, színmű 3 felv. 14. Az örökbefogadott, színmű

4 felv. 15. Az Ispion, énekes népszínmű 4 felv. 16. Tulzás, színmű 4 felv. 17. A bányatiszt, dráma 3 felv. 18. Az apáca, színmű 4 felv. 19. A boldogító, vigjáték 4 felv. 20. Az örökség, színmű 4 felv. 21. 51 centimeter, vigjáték 3 felv. 22. Pap és színész, énekes vigjáték 3 felv. 23. Kikinek a magáé! vigjáték 3 felv. 24. Fényes Margit, színmű 4 felv. 25. Sarah, színmű 4 felv.

Ezen pályaművek a megíráásra felkért s Greguss Ágost, Csiky Gergely és E. Kovács Gyula urakból álló bizottságnak máris átküldtek s a bírálat annak idejében közzé fog tétetni.

Jelentem végül, hogy „Emilia“ czim alatt f. é. január hó 3-án postára feladva egy színmű érkezett be, mely azonban, mint elkésett, a pályázati föltételek értelmében elfogadható többé nem volt; szerző rendelkezék vele.

Eperjesen 1881. évi január hó 20-án.

Kyss Géza,

az „Eperjesi Széchenyi-kör“ titkára.

Panaszok merülvén föl, hogy a közönség a Széchenyi-kör házi előadásainak megtartásáról kéllőleg nem szokott értesülni, az igazgató-választmány elhatározta, miszerint ezentul minden házi előadás a „fekete sas“ erkélyére kifüggesztett nemzeti zászló által fog jelezetni; mire a t. közönséget ezennel figyelmeztetjük.

A magyar irodalmi szakválasztmány f. hó 8-ikán tartotta ujon választott elnöke, a Széchenyi-kör lelke, a fáradhatlan dr. Berzeviczy Albert elnöke mellett alakuló ülését, melyben Lasztkay László legközelebbi felolvasása (Lóczy és Széchenyi ázsiai útja) kitűzött, a prolog-bíráló bizottság elnökeül Berzeviczy Albert szakvál. elnök, tagjaiul Kyss Géza és Lasztkay László választottak meg. Az igazg. választmányba e szakválasztmány részéről a f. évre Irtányi István eddigi h. elnök választott meg, kinek eddigi fáradozásaiért a szakválasztmány egyszersmind köszönetet mondott.

A második ülés f. hó 17-én tartott, mely alkalommal néhány jelentékelőbb folyó ügy képezte a tanácskozás tárgyát.

A Széchenyi-kör zene- és képzőművészeti szakválasztmánya által, a szépirod. szakválasztmány közreműködésével folyó hó 20-án rendezett házi-estély nagyon szépen sikerült, melynek bírálatát azonban térszűke miatt csakis a következő számban fogjuk egész terjedelmében közölni.

Jogászbál.

(1881. jan. 15-én.)

Hegedülnek, szépen muzsikálnak,
„Jó kedve van az egész világnak“...

Már t. i. ennek a mi világnaknak, melyet Eperjesnek és vidékének nevezünk. De hogy is ne? Mikor az ember fényes, csillogó termet ezernyi világtól megvilágított — táncz helyiséget s abban sok-sok örömtől sugárzó fiatal arcot lát, hogy is ne kerekednék jó kedve. Szól a zene — a szem körül jár, nézi, hogyan telik — lassan bár, de mindinkább és inkább a terem, hallgat a fül, elővéleményeket észlel. — Kevesen lesznek! — Dehogy! Én azt mondom sokan lesznek!... Már fél tíz és még mindig... De jön egy rendező — Nos hogy állunk? A rendező titkolja bár, de végre is kirukkol vele, — még nem fényesen. Ha ennyien maradunk deficit lesz. — A deficit, ez a mi magyar társadalmunk réme — hosszúvá teszi az eddig kerek arcokat, megnyulnak azok a gondtól. — Egy atya mellettünk rögtön előveszi az öreg Maróthyt, a híres számító mestert, vagy talán még a „tabulam Cebehi“ a latin egyszeregy, és — számít. Terringett!... Hát még néhány forinttal meg kell pótolni a mai költséget! — Nem tesz semmit! rá jön a szabó kontójára! Így az apa, de a fiatalságot nem a pénz, nem a garas aggasztja, az úgy is az „öregem“ dolga, — de a név — a bál jó hire, neve (ha kevesen leszünk?) a mint mondják a becsület... S annak a pár ok nélkül aggódónak a nóta is mintha szomorúabban szólna, a „hogy volt“ is halavány, az ezer gyertya is csak pislogni látszik. — De csend, a méltóságos urék jönnek!... És özőnöl velök s utánok fényes kíséretül a díszes s előkelő közönség, — és az arcok mind kigyuladni, mosolygóvá lenni kezdenek, — a szem vidámabb tekintetű mutat, — a táncz elevebb, a cigányulkesebben húzza, a „hogy volt“ erősebb. És egyszer csak rohan diadalmas arczczal a rendező a „kaszszá“-tól be a terembe és — súgva mondaná aggódó barátainak, csakhogy nagyon hangosan beszél: — „Fiúk! meg van mentve a becsület, — nem buktunk meg“ — ... és mint egykor Nándorfehérvárnál a tűz a törökök kaftájain, villámszárnnyon, gyors repüléssel bejárja ezen örömhír a terem és minden mellék helyisége zéget-zugát — és a kételkedő az előkelő nagy társaság jelenlétében látja a bizonyítékot és a fiatalság a közönségnek ezen megtisztelő tettet, hogy ilyen fényessé tette a táncz mulatságot — annyira felkelkesül, annyira felmelegszik, hogy az „ujrá“-zásnak nincs hossza-vége, s ha a cigány nem volna fáradt, az előbbi est „zeneestélytől“, melyet csak úgy improvizált — gyönyörködtette a „Grand-Hotel-Berger“ vendégeit az ungvári nótákban, bizonyára egy tánczczá lenne az egész mulatság — a szünóraig. — Csak a szünóraig? — Igen, mert a szünóra után a füzértáncz következik. Arra pedig tömérdek „rend“, „jelvény“ stb. van megrendelve, s ha az ki nem osztatnék, ki fogdosná a „koczkát“ s nézné hányat mutat? ki pattogatna? ki ragyogtatna? ki csillogna? ki villogna? ...

Lelkesen foly a táncz... De nézzünk csak körül. — Talán jó lesz itt is a legelején kezdeni.

A karzat népes. Népes volt már esti hét órákor. Sok szép nézi onnan sóhajtván azt az eseményt, melynek maga is örömmel lenne tényezőjévé, de a papa így akarta. Sok kíváncsi szem szegül az ajtónak. Egyszer csak megnyílik az ajtó, — a karzaton nagy nyüzsgés-mozgás. Ah! — A bámulat, a gyönyör sóhaja lebben el az ajkáról. — Ki jött be? „A bálanya“. Ragyogó jelenség. Szép orczájának, — kedves alakjának a toilette és a díszes környezet — oly szemleköltő jelleget ad. — A mint „Ehrenplatz“-ját elfoglalja, — a tündérbirodalom kisebb csillagai jönnek lenge ifjakarján — bókolván — hódolni. — Majd köré csoportosulnak a rövidke szünetet használva mind, a bál szépei. — S ó a bájós körben, gyönyörű virág-bokrétát tartva kezében, örömmel szemléli környezetét. — A kitűnő kegyért, melynél fogva a bálanyai tisztet volt szíves elfogadni, haláljukat másképen nem mutathatván, a meleg köszönet mellett, e bokrétát hozták neki jogászaik. A bokréta párját kedves leánya nyerte. — De szebb e J. B. (jogászbál) jelzetű bokrétánál volt az élő virágok bokrétája. A bál szépeinek köre, — kik közül megemlítjük magán a bálanyán Bujanovits Sándorné ó nagyságán és Mariska leányán kívül, Péchy Ödönnét, Pulszky Gézánét, Semsey E.-nét, Bujanovits Frigyesnét, Péchy Ambrusnét, Keczer Imrénét, Szinyei Pálnét, Szinyei Józsefnét, Sélley Sándornét és stbit, a tánczó 60 pár szépei közül pedig: Berthoty Vilmát, Bornemisza Szerafint, a Bujanovits nővéreket, Dessewfy Etelkát, Fejérváry Margitot, Hönsh Margitot, a Kuzmik nővéreket, Krajzell Arankát, Kéler Gizellát, Kohányi Hedviget, Kosch Lujzát, Makoviczky Gizellát, Matyasovszky Gizellát, a Nehrer nővéreket, Nuber Idát, Péchy Ilonkát, Puchalko Cornéliát, Papp Erzsit, Pramer Margitot, Rainer Irént, Semsey Annát, Stamm Ilonkát, Schmidt Ilkát, Schulek Theát, Szentistvány Etelkát, Péchy Ágnes, Péchy Annát, Ujházi Zsófit, b. Uszlár Fridát, Usz Ottiliát és a többit, — a kik még ott ragyogtak, tündérszép varázsolva a — gyönyörűen díszített nagytermet.

Ki csodálkoznék ezek elmondása után azon, hogy a mulatságnak csak reggeli 8 órákor lett vége, és hogy még hat órákor is 45 pár lejtette a tánczokat? Hiszen az ilyen körből, sem a csodáltak, sem pedig a csodálkozva-gyönyörködők nem szeretnek mozdulni. — És midőn:

„Zene zendül s hullámszik a

Tánczok szilaj árja,

Lányka lendül, ifju karján

Olvadozva járja.“ —

És a mama? ...

„Ragyog a jó mama arca,

A mint néz a lányra“ ...

És az ifju? ... Úgy bál után? ...

„Jogász-gyerek könyve mellett

Harapja a tollát,

A fekete betűk közt is

Szöke arczokat lát!“ ...

De ne idézessünk sokat, mert még azt hinné valaki, hogy már nincs mit írunk a bálról, pedig — dehogy! — Sok lap megtelnék még vele, akár erre — akár arra tekintenék is, de hát mi bál tudósítóhoz illően csak röviden érinteni akartuk a legfőbbeket — s így megemlítjük a rendezés ügyességét (a füzértánczot Meczner Zoltán ur rendezte) és a joghallgató urak azon nemes igyekezetét, melynélfogva mindent elkövetek, hogy a bált kellemessé, valóban fényessé és a közönségre nézve kedves emlékeztetővé tegyék.

A f. évi január hó 15-én rendezett jogászbál alkalmával erre s ez alkalommal a segélyegylet tőkájének gyarapítására felülízetésképen a következő összegek folytak be: Bujanovits Sándorné ó nagyságától 100 frt, dr. Schuster Konstantin püspök ur ó méltóságától 15 frt, dr. Winter Géza urtól (Bécsből) 5 frt, Vandrak András urtól 3 frt, dr. Tóth Miklós püspök ur ó méltóságától 50 frt, Jelenik-Almássy István urtól 5 frt, dr. Berzeviczy Albert urtól 3 frt, Raisz Ede urtól 1 frt, gróf Kreith József kanonok urtól 3 frt, Fuhrmann Andor urtól 1 frt, Péchy Luczián urtól 10 frt, báró Uszlár Otto urtól 4 frt, Zavatzky Szilárd urtól 1 frt, dr. Mosánszky Győző urtól 1 frt, dr. Sélley Sándor urtól 2 frt, Erdélyi Ferencz urtól 2 frt, dr. Sebestyén Jenő urtól 3 frt, Mattyasovszky Tamás főispán ur ó méltóságától 15 frt, Szent-Andrássy Lajos urtól 5 frt, dr. Glück Lipót urtól 3 frt, Fest Lajos urtól 2 frt, Péchy Zsigmond urtól 23 frt, dr. Elsner Simon urtól 1 frt, Bujanovits Frigyes urtól 3 frt, Keczer Miklós urtól 3 frt, Ágoston Károly urtól 1 frt, 4 ismeretlenül 18 frt, összesen 283 frt. Bevételet még

Folytatás a mellékleten.

Neuere Urtheile ärztl. Autoritäten über die

FRANZ JOSEF BITTERQUELLE

das anerkannt wirksamste aller Bitterwässer.

Prof. Dr. Korányi, Budapest. „Zeichnet sich durch die prompte Wirkung in kleinerer Gabe und den milden Geschmack aus.“

Prof. Dr. Kézmárszky, Budapest. „Die Vorzüge sind: dass die Wöchnerinnen dasselbe gerne nehmen u. die ausgezeichnete Wirkung ohne Nebenbeschwerden sich äußert.“

Prof. Dr. Gebhardt, Budapest. Director des St.-Rochus-Spitals. „Die Wirkung wird mit geringerer Menge als durch die anderen Ofter-Bitterwässer erreicht.“

Prof. Dr. Ambró, Pressburg. Director des Hebammen-Instit. „Empfehle dieses vorzügliche Bitterwasser auch bei Wöchnerinnen als bestes Purgirmittel wärmstens.“

Krankenhaus-Dir. Dr. Darányi, Arad. „Constatare mit Vergnügen, dass die F. J. B. in allen Fällen die besten Dienste geleistet hat.“

Krankenhaus-Dir. Dr. Kiss, Ofen. „Bei Magen- u. Darmkatarrh, hab. Stuhlverstopfung, Appetitlosigkeit, Hämorrhoiden, Leberleiden etc. wurden vorzügliche Erfolge erzielt.“

Vorräthig in Eperies bei J. W. Gallotsik, L. Holenta, Carl Linkesch, in allen Apotheken und renommirten Specereihandlungen. Brunnenschriften durch die **Versendungs-Direction** in Budapest, Waitznergasse 18. 18 a)

EPILEPSIE Fallsucht, Krämpfe, auch die hartnäckigsten Fälle, heile ich in kürzester Frist nach einer mir allein eigenen und stets erfolgreichen Methode auch brieflich. Specialarzt Dr. Helmsen in Berlin N. W., Louisen-Strasse 32. Schon Hunderte geheilt. 460 16-24

Ein

GUT

bestehend aus

über 180 Joch Ackerfeld sammt Wiese, und die dazu gehörenden, in größter Ordnung sich befindenden

Wirtschaftsgebäuden

ist in **PÓSFALU**, anderthalb Stunden von Eperies, mit 1. April l. J. zu verpachten.

Näheres bei 2-3

Katharina Bottenstein
in Töltsék.

Ein mit guten Zeugnissen versehener

Wirthschafter

(Kastner)

findet

vom 24. März an Verwendung bei **BÉLA v. BERZEVICZY**. 2-3

Buchenscheitholz-Verkauf.

Am Regiestower Bahnhofs Eperies-Larnower Strecke unweit Orló sind **714 Cubik-Meter Buchenscheitholz** billig zu verkaufen.

Kauflustige wollen sich an den Gefertigten in Kis-Lipnik (Post in Loco via Palócsa) wenden.

Karl Windegg,
Verwalter.

6 3-3

Gutspachtungen

12 in der Nähe von Eperies. 2-2

Buchenholz- und Eichenstämme-Verkauf.

Nähere Auskunft ertheilt Herr **JOSEF v. FAIX**, Gutbesitzer in Lopuchov, I. Post Ražlavice.

Steinhübel'sche Garten

13 Der 2-2

ist sammt Bäder u. Wirthshaus vom 1-ten März l. J. zu verpachten.

Näheres beim Eigenthümer, wohnhaft **Hauptgasse Nr. 262**.

Auswanderung!

Die Königl. Belgischen Postdampfer der „RED STAR LINE“ fahren jeden Samstag **DIRECT** von **ANTWERPEN** nach

NEW-YORK & PHILADELPHIA.

Ausgezeichnete Dampfer mit vorzüglicher Einrichtung für Passagiers aller Classen. Deutsche Bedienung und Arzt auf jedem Schiff. — Preise ermässigt.

Man wende sich an „B. von der Becke & Marsily“ in ANTWERPEN oder **G. KOZÁK** in **KASCHAU**. 15 1

Az eperjesi bankegylet részvényesei

ezennel tisztelettel meghivatnak a

folyó év február 17-én

d. u. 3 órakor,

szab. kir. Eperjes városában, a megyeház tanácskozási termében tartandó

közgyűlésre.

A tanácskozás tárgyai lesznek:

1. Az igazgatóság jelentése a mult üzletév eredményéről s a mérleg előterjesztése.
2. A felügyelő bizottság jelentése.
3. Az osztalék meghatározása.
4. A felügyelő bizottság választása.
5. Az alapszabályok egyes szakaszainak módosítása iránt előterjesztendő indítványok tárgyalása.

Eperjes, 1881. január 15-én.

Az Eperjesi Bankegylet
igazgatósága.

Die P. C. Actionäre des Eperieser Bankvereines

werden hiemit eingeladen, zu der

am 17-ten Feber l. J.

Nachmittags 3 Uhr

in Eperies, im BerathungsSaale des Comitathauses abzuhalten den jährlichen ordentlichen

General-Versammlung.

Verhandlungs-Gegenstände:

1. Der Bericht der Direction über das Resultat des letzten Geschäftsjahres und Unterbreitung der Bilanz.
2. Bericht des Aufsichtsrathes.
3. Bestimmung der Dividende.
4. Wahl des Aufsichtsrathes.
5. Verhandlung über den Antrag, wegen Modificirung einzelner §§. der Statuten.

Eperies, 15. Jänner 1881.

Die Direction
des Eperieser Bankvereines.

777 frt. Összesen tehát 1060 frt. Kiadott 898 frt 23 kr. Marad tiszta jövedelem a segélyegylet részére 161 frt 77 kr. — Kohn Lajos, r. b. pénztárnok.

Nyilvános köszönet.

Kötelességünknek tartjuk köszönetünket nyilvánítani mindazon t. adakozóknak, kik a f. évi január hó 15-én rendezett jogászbál alkalmával erre és segélyegyletünk részére felülfizetésekkel sziveskedtek bálunk fényét emelni s illetőleg segélyegyletünk tőkéjét gyarapítani.

Prihoda Etele, s. k. Kovaliczky Elek, s. k. elnök. jegyző.

Kohn Lajos, s. k. pénztárnok.

Levelezés.

Bártfa, 1881. január hóban.

Tisztelt szerkesztő ur! A ki Bártfa városát és környékét ösmeri, tudni fogja, hogy az ugynevezett felső várnál és a városi nagyhíd közti területet — erős fagyok beálltával — a malom árok-vize elönti, — hasonlóan történt e napokban is, csak hogy nagyobb mértékben, mint máskor, olyannyira, hogy a közlekedés ezen irányban jóformán meg van akasztva; — úgy látszik, hogy ezen bajon segíteni nem is lehet, mert a múlt évben, valamint jelenleg ezen helyzet változatlan maradt.

Nem czéлом közleményemmel talán a felügyelő közegeket vádolni — csak annyiban kívánom ez ügyben szót emelni — a mennyiben a gáboltói f. é. január 17-ki vásár alkalmával éppen ezen járhatatlan ut miatt, az utazók csak nagy ügygyel-bajjal haladtak, ki lévén téve egy önmaguk, valamint marháik a víz és dermesztő hideg zaklatásainak. — De eltekintve ettől, a többek közt egy ittas ember is, esteli időtájban ezen vízlepte uton úgy maga, valamint marháit ott rekedtek s tovább haladni nem voltak képesek, — csak azon egy véletlen esemény mentette meg őket a megfagyástól, hogy egy Szemán Péter nevű, Bártfán állomásozó rendőr szolgálatából fáradtan jöve, látta a szerencsétlent, — és azonnal segítségére sietett, nem rettenve vissza a hideg, víz, éjjeli idő és beállható következményektől. — Hathatós segédelmével az illetőt és marháit a végveszélytől megmentette. — mely felebaráti önfeláldozó tettéért méltán elismerést érdemel, anynyival is inkább, mert ismerve köznéjük érzéketlenségét és közönyét, melynél fogva — bár mindenkinek hivatása segíteni ott, a hol tud, — az ilyen nemes tettek keresztülvitelénél visszavonul, különösen ha egészségének kockázatásával jár, — azért, — mert hasonló, részvétet tanúsító esetek nálunk vajmi ritkák, — véltem ezt a tisztelt olvasó közönség becses tudomására juttatni.

Végül megemlítem, hogy míg egyrészt ezen szegénysorsu nép a most uralgó csikorgó hideg dermesztő hatásának van kitéve, — másrészt Bártfán és vidékén az uri osztály névnap és más czímen vig lakomát ül, mi által hirdeti a farsangot s engedni hinnünk, hogy ily vállalkozó szellemek közreműködése mellett, folyó évi farsangunk különb lesz a multnál s talán Bártfa sz. kir. városa is halottaiból feltámadva, magáról ezuttal életjelt ad.

Isten éltesse tehát mindazokat, kik e téren jó kedvvel működnek és tevékenységök által nem hagyják elfelejteni, hogy Bártfa sz. kir. városa is létezik.

Különfélék.

Tisztelettel bátorkodunk t. olvasóinkat előfizetéseik megújítására, illetve hátralékaik beküldésére felkérni. — Az „Eperjesi Lapok“ kiadó hivatala.

A folyó évi január hó 19-én s folytatólag 20-án vagyis szerdán és csütörtökön városi közgyűlés tartott, melynek tárgysorozata a következő: 1. Az építészeti szakosztály véleménye a csatorna-utca jelenleg elzárt részének a szekerekkel való közlekedésnek átadása iránt. 2. A felállítandó r. kath. felső leánynevelő ügyében eljáró végrehajtó bizottság kérvénye az ezen intézet felállítására szükséges téglák és fedő cserép anyaggal leendő segélyezés iránt. 3. Városi ügyész jogi véleménye — a városházi fülkék állítólagos foglalása tárgyában — tett indítványra. 4. Városi építész hivatalos működésére vonatkozó utasítás. 5. Országos m. iparegyesület felhívása tagjai sorába való belépésre. 6. Dr. Weisz Jakab bemutatja orvostudori oklevelét. 7. Az 1881-ik évi városi közgyűlésről jövő számunkban bővebben fogunk megemlékezni.

Mint biztos forrásból értesülünk, megyénk kitűnő fia m. Bánó József ur volt országgyűlési alelnök a magy. történelmi társulat Eperjesen tartandó ez évi nagygyűlésén Sáros megye mult századbeli ethnographiai állapotáról felolvasást fog tartani. Örömmel nézünk elébe!

E hó 28-án azaz jövő pénteken az itteni m. kir. ménteleposztálynál a fedeztetési állomásokban méntbeosztás Zalabéry Horváth János tábornok ur

ő méltósága által, mint miniszteri biztos által fog eszközöltetni.

A kormány a képzőművészeti társulatnak 4 ezer forintnyi segélyt utalványozott a multkor általunk is közölt „Felhívás“-ban megnevezett célokra. Örvendés tudomásul vesszük az olyan híreket, melyek igazán hazafias és szent célok elérésén fáradozó társulatok támogatásáról szólanak.

A kormány által 4000 frtnyi évi segélyvel támogatott, tehát szintén igazán pártolásra méltó „Szepességi vászonfehérítő és bizományi vállalat részvénytársulat“ részvényeire t. Benczur József urnál előjegyezhetni. T. palgártársainknak becses figyelmebe ajánljuk ez ügyet.

— Károlyi Gyula gróf, kit Ő felsége a „Vörös kereszt“ szervezésével bizott meg, körlevelet bocsátott ki, melyben felhívja az emberbarátokat, hogy a magyar korona országában szervezendő „Vörös kereszt“ egyesület alapszabályainak megállapítására f. év január 29-én d. e. 10 órakor nála Budapesten, egyetemutca 6. sz. a értekezletre összejönni sziveskedjenek. — Ajánljuk ez együletet pártolásra minden igaz magyar embernek.

Vettük a következő sorokat: T. cz. A képviselőház elé terjesztett, a czukor-, kávé- és sörfogyasztás megadóztatására vonatkozó törvényjavaslat nagy horderejű káros következményeit megfontolva s azon meggyőződésben, hogy ezen törvényjavaslat életbeléptetése által nagyobb városokban a fűszer- és gyarmatáru-kereskedés nem csak legéletbevágóbb érdekeiben károsíttatik, hanem részben teljesen is megbéníttatik, — bátorkodnak az alólírottak Uraságodat ezen törvényjavaslat folytán a főváros érdekében támadt mozgalomra tisztelettel figyelmeztetni, s egyuttal kéri uraságodat, sőt számítanak is rá, hogy miután jelen esetben közös érdek megvédése forog fenn, Uraságod választókerületének képviselőjénél szinte azon értelemben fog odahatni, (czélszerűbb volna testületileg,) hogy ezen már néhány nap mulva a képviselőházban tárgyalás alá jövő törvényjavaslat minden körülmények között elvettesse. Felemlitendők veljünk végre még azon körülményt, hogy e törvényjavaslat 30-ik pontja szerint a nagyméltóságú pénzügyminiszter ur meghatalmazást kér az országgyűléstől arra nézve, hogy a 10,000-nél több lakossal bíró városok fogyasztási adó-záróval véssenek körül s így ezeknek a fogyasztási adó haszonbérleti és visszatérítési rendszer feletti nehézkes módja miatt le kell mondaniok szemben a kisebb községekkel eddigél fennállott majdnem minden üzleti összeköttetéseiről. Kiváló tisztelettel Halbauer testvérek, Hoffmann József, Stern és Schmidl, Kerstinger István, Brázay Kálmán.

Az ev. tiszakerületi gyűlés által a leánynevelés emelése körül teendő intézkedések megállapításával megbízott bizottság felhívása folytán az eperjesi ev. m. n. egyház egy szűkebb körű választmányt bizott meg azon módozatok és feltételek megállapításával s egyuttal a költségvetésnek is elkészítésével, melyek mellett, egy kerületi miunafőleánytanoda Eperjesen föllállítható volna. A választmány ma d. u. 4 órakor tartja ülését; sok sikert a munkához.

Jelenleg gyengélkedő jeles és általánosan tisztelt polgártársunk Benczur József ur házában e napokban örömműnap volt. Kedves és házias erényekben tündöklő leánya, Benczur Jolán kisasszony jegyet váltott Nyíry Béla ural. Adja Isten, hogy e frigy a valódi boldogság forrása legyen az illetőkre nézve. Csak kár, hogy messzire viszik ismét társasköreink egy kedves alakját.

A helybeli városi kórház javára utólagosan adakoztak: Bielek László ur 5 frt; nagy-sárosi műmalom 10 frtot; mi ezennel köszönettel nyugtáztatik. A városi kórház pénztára.

Mire olvasóink multkori, Somoskeőy Gézáról irt sorainkat kezeikbe vették, már a nevezettet személyesen is láthatták. Megjelent, hogy jelen lehessen a bálon, melyen sok kíváncsi szem fordult feléje s melyen oly jól érezte magát, hogy egész a hajnali órákig gyönyörködött a szép közönségben. Ő értesítette egyik fővárosi lapunkat is a bál lefolyásáról egy táviratban.

— Nagyszáron f. hó 17-én szerencsétlenség történt. Ugyanis egy fiatal k. a. egy régi pisztolyval való tréfálás közben a cselédnek bal félarczába lőtt 25—30 seréttel. — A beteg gyógyulóban van. — Ujabb intés arra, hogy fegyverrel nem kell tréfálni, még ha olyan régi volna is, főleg ha nem tudjuk felismerni, töltve van-e vagy sem?

Kicsérélés. A f. hó 15-kén megtartott jogászbál alkalmával a ruhatarban egy sötét-szürke egészben uj, rojtos téli nagy kendő kicséréltetett. A kinél van, sziveskedjék Rensko coll. iskolaszolgánál átvenni tévedésből elvitt — sajátját — és átadni a kicséréltet.

Közgazdaság.

Bromus inermis.

Hogy a rozsnok-nem e faja könnyebb vegyületű meleg, száraz talajon otthonos és a magas foku nyári hőnek s hosszú szárazságnak sikeresen ellentáll, Mágócson (Csongrád megyében), hol e növény honunkban először lett a szántóföldre áttetve, évtizedek óta constatált tény.

Az árva rozsnoknak felkarolását és terjesztését mezőinkben mindenekelőtt az indokolja, hogy e növény nem idegen klímának olyan sarja, mely magyar földön még acclimatisatióra szorulna, hanem mint honi virányunk szerencsés lelcze érvényesíti hivatását évtizedek óta mint takarmány-növényeink egyik legfontosabbika.

Ugyanis a legtartósabb aszálynak ellentálló szívósságán kívül, ajánlja magát a Bromus inermis azzal, hogy zölden és szárítva, jászolból és legelőn mindenféle jószág nagyon szereti; hogy magasra nyuló száraival és nagy széles leveleivel a kasza alatt gazdagon fizet. Mágócson volt eset, hogy egy vágásra 30 mázsa szénát adott 1200 □örlől; tehát annyit, mint ugyanott a luczerna három vágásra szokott adni, e mellett erős tövesedésével és számos évekre kiható tartósságával mint legelőfü is rendkívül jutalmazó. Mágócson egy hold ilyen legelő eltart tizenkét juhot, van pedig ott tábla, mely már 13 év óta szolgált, előbb mint kaszáló, utóbb mint legelő; nagy előnye továbbá e fűnek még a luczerna felett is az, hogy termős általában sem természetére, sem humusztartal-mára nem oly követelő; és álló helye számára messze se kíván oly költséges és gondos előkészítést, mint ez utóbbi; végre hogy természetének sikere az által is biztosabb, hogy nincsen olyan veszélyes ellensége, minő a luczernánál például az aranka; sőt vegyesen vetve luczernával, ha e veszélyes elősít egészen ki nem ölheti is, terjedését legalább bizonyos határig gátolja.

Lehetőleg korán tavasszal tavasi kalászos növényre szokták vetni, tavasi búzára, árpára, zabra, mivel így a földet jobban kihasználhatják, mintha a fűmagot tisztán vetnék el, miután az első évben a rozsnok úgy sem kaszálható, és legeltetni sem tanácsos, nehogy a legelő marha lábával a gyenge növénynek földszinén elterülő gyökereit kivágja. — Lehet a rozsnokot őszzel is vetni, sőt sok tekintetben az őszi vetés (novemberben) sikeresebb. Rendesen őszi búzára vetik.

A fűmagot a felszántott, elboronált földre kézzel szórva vetik, figyelemmel arra, hogy egy kis szélben történhessék a vetés, azon okból, mert a fűmag könnyűségénél fogva csendes időben csomósan hull a földre. Ha pedig kedvező mérsékelt szél fúj, akkor szél alá kedv szerint teríthető a földre.

Ha ez megtörtént, akkor nyomban a sorvető géppel a kalászos növényt vetik ugyanazon földre; így a sorvető géppel az előbb elvetett fűmag a földbe könnyedén bele boronáltatik; magától értetik, hogy még a sorvetés után a föld tövis boronával elsimitandó.

Ha az árva-rozsnok luczernával vegyest vetetik, előbb a kalászos növényt (ha t. i. a luczerna felülvetésnek történik), azután a fűmagot, és utóljára a luczernát vetik a fentebbi módon sorvetővel. Ha pedig felülvetés nélkül teszik, akkor először a fűmagot beboronálván kora tavasszal, ennek kiké-lése után a luczernát rá sorozzák.

A luczernával való vegyes vetésnek az az előnye van, hogy az aranka terjedését meglehetősen akadályozza. Nem gátolja ugyan meg az aranka pusztítását, de terjedését lassítja; az arankafolton a luczerna helyett ott marad érintetlenül a fű, s ha idővel 4—5 év mulva a luczerna akár az aranka pusztítása, akár a föld tulajdonsága miatt kivesz — vagy túléli magát, a fű még ezután is sok éveken át diadalmasan ott marad, s a legjobb, legkitűnőbb kaszálással fizet.

Annyi sok évi tapasztalás után mondható, hogy ilyen keverve vetett fűmagvas kaszálónál nagyobb szerű a luczerna-rozsnok takarmánynál tápdusabb nem létezik.

A rozsnokmagból egy 1200 □öles holdba kell: 25—30 kilo, luczernával vegyest 18—20 kilo. Megterem ott, a hol a luczerna, de ott is, hol a luczerna már nem diszlik. Egyáltalában nem követelő növény, nem is éli úgy ki a talajt, mint a luczerna. Szereti a könnyű homok vegyületű, a kissé szikes kötött fekete földet egyaránt, és a mi földolog, hogy 12—15 évig is teljes erőben diszlik.

Kaszálása akkor legczélszerűbb, midőn zabját (kalászat) kihányta virágzás előtt. — Egy kaszálásra ad annyi szénát, mennyit a luczerna 3—4 kaszálás után. — Táptartalomra a luczernát sokszorosán felülmulja. A jószág igen szereti.

Ha netalán a rozsnok nagy szárazság vagy más tényezők miatt ritkán kelne ki, akkor az első vágást akkor kell tenni, midőn már magjából egy keveset elreptített, így önmagát megbokrosítja. — Különb ha maga hagyjuk is menni, szénája azért megtartja értékét.

Ekként hangzanak a mágócsi tapasztalatok alapján szerzett információk és noha a mágócsi termőföld nagyobb részében nemcsak könnyű és meleg, de egyszersmind televegytartalomban éppen nem szegény fekete talaj is, mégis a történet kísérletek bizonyítják és ezek alapján nyilatkozik 1876-ik évi márczius 14-én az országos gazdasági egyesület földmívelési szakosztályában tartott felette érdekes előadásban hazánk első gazdáik egyike Tanárky Gyula ur, hogy az árva-rozsnok háromféle homokba, sőt egyenesen futóhomokba vetve, nem tagadja felette értékes tulajdonait.

Azon páratlan nehéz helyzetben, melybe a magyar gazdát aszályos éghajlata a mesterséges takarmány-termesztéssel szorítja; midőn az egész

